

hij zich niet alleen bedient, om in tijd van kiezing zijne stem te verkoopen, maar ook om zich en de zijnen plaatsen, winstgevend zaken, voordeelen, bestellingen, eene klienteel te doen geven of zelfs... om zich door de openbare weldadigheid te doen onderhouden.

Wij gekschieren niet. Er zijn in België cijnskiezers die 42,32 fr. direkte belastingen aan den Staat betalen, aanzien worden als bekwaam en onafhankelijk, en als zoodanig bekleed zijn met het deel der politieke macht dat aan de 9/10 Belgen wordt geweigerd — welke door der de openbare liefdadigheid geholpen worden en zich zelfs eene schoone rente van het budget der liefdadigheid hebben gemaakt.

In eene stad van het Walenland, waar de klerikalen de oppermachtige meesters zijn van de gemeente en van al de er aan gehechte besturen, namelijk van de hospiciën met hare rijke inkomste, zijn er twee cijnskiezers, die als « broodkaart » een pensioen ontvangen van één frank per dag!

Ziedaar ten minste een punt op het welk het kiesrecht breder is als in Zwitserland. In Zwitserland waar 't Algemeen stemrecht bestaat, mogen de burgers die ten laste der openbare liefdadigheid vallen, niet stemmen.

Maar veroordeelt het geval der twee cijnskiezers het systeem niet? Bewijst het niet dat het al verdichtsels, misbruiken, en leugens zijn in die veronderstellingen en in dit voorrecht?

Kan men iets schandelijker uitdenken, dan te zien, dat het voorrecht van den cijns, na alle wetten in zijn voordeel te hebbengemaakt, na alle rechten te hebben genomen en op de anderen alle plichten te hebben geworpen, na zijne stem te hebben verschacherd en zich met alle voordeelen, waarover de macht beschikt, te hebben laten overladen, dat die cijnskiezer eindelijk het stuk brood komt betwisten aan degenen die tot armoede zijn vervallen en zich als onvermogen laat pensionneeren, na zich als bevoorrechte van het fortuin te hebben laten volstoppen?

La Réforme.

Het was buitengewoon bezwaarlijk, tot Murawiew door te dringen. De tiran verleende slechts hoogst ongaarne eene audientie. Had men deze groote gunst eindelijk verkregen, zoo moest men zich nog aan verschillende formaliteiten onderwerpen.

Deze bestonden in eene onderzoeking der kleederen van den vrager der wapens. Met deze onderzoeking, tot welk geslacht de betrokken persoon ook behoorde, werd de een of andere kozak belast, die haar in tegenwoordigheid zijns bevelhebbers moest verrichten.

Bij vrouwen, waarbij deze onderzoeking eigenlijk door vrouwen behoorde gedaan te worden, had Murawiew er eene soort van duivelsch genot in, het schaamtegevoel der Poelschen op deze wijze te kwetsen.

Uit het voorgaande volgt, dat nooit een moordaanslag tegen den tiran kon ondernomen worden. Wee den ongelukkige, bij wien men een wapen gevonden had; hij ware door den generaal trouw verknocht kozakken in stukken gescheurd!

Thaddäa Liwinska bevond zich in de wachtzaal, te midden der kozakken, die deels met het dobbelspel bezig, deels zich op schreeuwende wijze onderhielden.

Dichte wolken van een slechtriëkende tabak vulden de ruimte, en veroorzaakten dat het jonge meisje bijna aanhoudend hoesten moest. Dat was intusschen nog niet het eenige onaangename, dat Thaddäa

EENE LES

OVER

Algemeen Stemrecht!

V. Wat is het Algemeen Stemrecht?

A. Het is het recht van elken meerderjarigen man zijn afgevaardigde voor de Kamer, zijn raadslid voor de Provincie en voor de Gemeente te benoemen.

V. Wat zeggen de behouders, liberalen en katholieken, van het Algemeen Stemrecht?

A. Zij herkennen allen dat het 't rechtvaardigste en eerlijkste allerkiessystemas is, maar zij willen er hoegenaamd niet van weten, omdat het Algemeen Stemrecht hen van het staatsroer zou werpen.

V. Hoe trachten zij het Algemeen Stemrecht te verwijderen?

A. Door alle mogelijke uitstellen, hen door hun kwade trouw ingegeven. Zij zeggen voornamelijk dat het volk te onwetend is en men het eerst moet onderrichten alvorens het 't Algemeen Stemrecht toe te staan.

V. Heeft deze tegenwerping eenigen schijn van grond?

A. Neen, want om van een recht te kunnen gebruik maken, moet men er zich van bedienen, gelijk men in het water moet gaan om te leeren zwemmen.

V. Waarom is deze tegenwerping, uit de onwetendheid des volks getrokken, voornamelijk door kwade trouw ingegeven?

A. Omdat de behouders, met hun cijnskiessels, den onwetende toelaten te kiezen en dit niet als een gevaar aanzien.

V. Hoeveel cijns-kiezers zijn er die niet kunnen lezen noch schrijven?

A. Volgens de bekentenissen der behouders zelve, is er een derde, het is te zeggen 1 op 3.

V. Welk onloochenbaar bewijs kunt gij leveren der onwetendheid van het cijns-kiezerskorps?

A. Het cijnskiezerskorps is zoo onwetend, dat, om het met kennis van zaken te doen stemmen, men het op kleuren en met een stempel moet doen kiezen! Die

te dragen had. Zij was gewongen, bovendien nog menige ruwe scherts der soldaten, hare persoon betreffende, geduldig aan te hooren, zonder twijfel waren zij tot mishandelingen overgegaan, had zij haren toorn, ware 't ook slechts door een gebaar, lucht gegeven.

Liwinski's dochter kon tusschen de 17 en 18 jaar tellen. Zij was eene slanke gestalte, met volle en ronde ontwikkelde lichaamsvormen, die door de bevallige dracht der Lithauwers nog meer uitkwamen. Op haar schoon en edel gelaat, dat door zwarte lokken omlijst was, lag de betoovering der reine jonkvrouwelijkheid, welke zelfs vaak den ruwsten karakters eerbied afdwingt. Hare wangen waren bleek, hare zielvolle oogen blikten treurig naar den grond, in de fijne lijnen van haar gezicht lag eene uitdrukking van diepe neerslachtigheid en bittere vertwijfeling.

Nadat zij langer dan een half uur de blikken en den ruwen spot der soldaten had moeten verdragen, werd Thaddäa Liwinska eindelijk uit haren pijnlijken toestand verlost.

Een hoofdman verscheen, naderde den dienstdoenden onder-officier, en schreeuwde hem toe:

« Visiteeren! »

Dan keerde hij zich tot het jonge meisje en zeide:

« Volg mij, meisje! »

Thaddäa wist, dat het eene onderzoek-

ongelukkigen kunnen noch lezen noch schrijven.

V. Hoe is het, integendeel, met het onderwijs van het echte volk gelegen?

A. Volgens de statistiek van 1880, konden er 82 op 100 lezen en schrijven.

V. Hoe komt het dat de cijns-kiezers onwetender zijn als het volk?

A. Omdat het cijnskiezers-korps grootendeels is samengesteld uit oude en zeer oude mannen, die in hun jonge jaren niet hebben leeren lezen noch schrijven, daar men in dien tijd, hoegenaamd niet leerde.

V. Welke andere zwaarigheid halen de liberale behouders tegen het Algemeen Stemrecht aan?

A. Zij zeggen dat het Algemeen Stemrecht de katholieken aan het bewind zou brengen.

V. Welke is de zwaarigheid der katholieke behouders?

A. Zij zeggen dat het Algemeen Stemrecht de liberalen aan het bewind zou brengen.

V. Wat zou er werkelijk voorvallen, indien wij het Algemeen Stemrecht hadden?

A. Liberale en katholieke behouders zouden allen aan de poort vliegen en de ware vertegenwoordigers van het volk zouden hunne plaats innemen.

Aan de landbouwers!

OVER DE JACHT

Stemme: *De boer zal 't al betalen.*

Boerkens, boerkens, wat zijt ge toch sukkelaars! 't Is niet genoeg, dat ge uwen eigenaar hooge pachten betaalt, hij matigt zich dan nog het recht aan op uwe akkers te komen jagen, terwijl gij zelve het recht niet hebt eenen dooden haas op te rapen en op te eten.

Geheel het jaar hebt ge hazen, konijnen, patrijzen, wilde zwijnen moeten voeden. En gij weet hoeveel schade zij aan uwe vruchten kunnen toebrengen. Hij, die eenen akker heeft, niet verre van

king harer kleederen gold; zij had gesidderd, als zij eraan dacht, dat dit in de wachtkamer voor alle soldaten geschied kon, wat somtijds gebeurde.

Toen zij den hoofdman en den onder-officier in een zijvertrek volgen moest, ademde zij een beetje vrijer.

« Hebt gij wapens in uwe kleederen? » vroeg de onderofficier.

« Neen, mijnheer, » antwoordde Thaddäa.

« Gij weet meisje, » kwam hier de hoofdman tusschen beiden, « dat gij op knoetslagen (d. z. zweepslagen) onthaald wordt, als gij gelogen hebt. »

« Ik weet het, mijnheer. »

« Goed, wij zullen zien. Ontkleed u! »

Het jonge meisje week ontsteld terug. « Neen mijnheer! » riep het met van schaamte gloeiende wangen.

« Zoo, meisje, » antwoordde lachend de hoofdman, « of wilt ge wellicht, dat wij dat voor u doen? Vooruit! »

« Gij hebt slechts noodig, het bovenkleed af te doen, zei de jonge onderofficier op zoo zacht mogelijken toon tot Thaddäa.

Deze kwam met terneergeslagen oogen het bevel na.

Het bovenkleed werd den hoofdman overhandigd, die het zorgvuldig onderzocht.

Intusschen moest Thaddäa het zich laten welgevalen, dat de onderofficier ieder ander kleedingstuk aan haar li-

een bosch gelegen kan daarvan meespreken.

In den herfst komt dan nog uw heer en loopt uwe velden plat, zonder dat ge daarvoor eenige vergoeding moogt vragen.

Hebt ge wel ooit van eenen haas, van een wild konijn, van eene patrijsgeproefd? Weinigen onder u kunnen zeker zeggen hoe hun vleesch smaakt. Dat is maar kost voor hen, die met eene beurs aan den hals zijn geboren. Als de boer maar roggenbrood, patatten en kernmelkpap binnen te spelen heeft, mag hij zich al beloven!

En mocht er een onder u het gedacht krijgen, eenen haas te schieten of te stropen, rap zijn de harenmutsen daar, en voor drie maanden den bak in, met eene ruineerende boet op den hooftoe. En dat al voor een arm haasken dat gij alleen voedsel geeft. Ziedaar hoe de burgerlijke rechtvaardigheid met u op het einde der XVIIIe eeuw nog durft handelen! Ja, honderd jaren na de Fransche Revolutie, die wilde dat alle menschen gelijke rechten genoten!

Zult ge dat nog lang blijven verdragen? Neen, niet waar!

Welnu, strijdt met ons voor de heilige zaak van de volksverlichting! Werk met ons mede tot het verkrijgen van het Algemeen Stemrecht, en de rechtvaardigheid zal niet lang miskend blijven.

Wekt uwe lijdensgenooten op, om hunne rechten te eischen, en er zal u die niemand durven, noch kunnen weigeren!

Dan zullen de groote eigenaars geene gepatenteerde bosch- en jachtwachters, echte moordenaars, meer mogen aanstellen, die liever eenen armen wildstrooper eene lading zaad en zelfs eenen kogel in het lijf schieten, dan een enkel stuk wild op de tafel hunner onverbidde lijke meesters te missen.

Dan zullen de arme weduwen en weezen van vermoorde wildstroopers niet meer om wraak roepen tegen hen, die hunne mans deden vermoorden, alhoewel de wreedaards goed wisten dat de slachtoffers der gehate jachtwet enkel, om hunnen drukkenden nood wat te

chaam betastte. Hij vond gelukkig daar zelf geen behagen in, en was blij, toen hij er mede klaar was.

« Nu? » vroeg de hoofdman.

« Niets gevonden, hoofdman. »

« Goed. Zooveel te beter voor u, meisje. Hier neem uw kleed! » Terwijl hij het meisje het kleed toewierp, voegde hij er lachend bij: « Gij kunt van geluk spreken dat ik de onderzoeking volbracht. Mijn kollega Istwarschtschick zou niet zoo inschikkelijk jegens u geweest zijn. »

Met deze woorden ging de hoofdman lachend weg.

Het meisje had zich, haar gezicht door schaamrood overgoten, met het bovenkleed bedekt.

De onderofficier fluisterde haar geruststellende woorden toe, en verzocht haar dan, hem te volgen.

Thaddäa gehoorzaamde. Zij stegen een trap op, welke naar een door kaarsen verlicht portaal leidde.

« Die laatste deur daar, » zeide de onderofficier, « voert tot de vertrekken zijner Excellentie. » Fluisterend voegde hij erbij:

« Houd moed, mejuffrouw, en veel geluk! »

Daarna begaf hij zich naar de wachtkamer terug.

(Wordt voortgezet.)